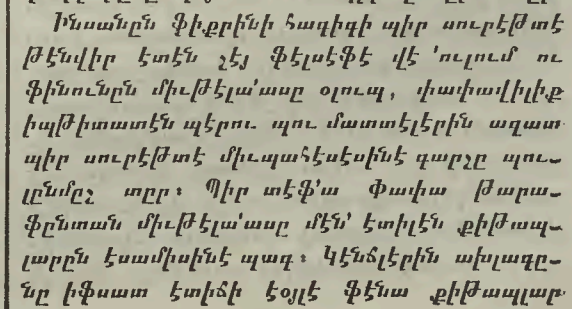

վար տըր քի, էյէր Փափա պուսնարն գրա-
"աթընը մէն" էտէրէք կէնճէրի անէրտէն
ի՛նթիրադ էթտիրմէյէ մուվաֆֆադ օլա իտի,
պու պիզէ մէսէրէթի 'աղիմի մուճիպ օլա-
ճագ իտի: Յագաթ գորգարըզ քի պու ճինս
քիթապարն մէն' էտիրմէսի պիր իլան հէ-
րինէ կէնէրէք, օլ քիթապար հագգընտա
տիւշիւնմէմիլ օլանլարը տա անլէրի օգուճա-
ղա թահրիք էտէճէք տիր: Մէմնու' քիթապ-
արն էսամիսի իլք տէֆ'ա նէշր էտիրալի
վազըթ 'Աղիլ թէֆթիլ մէհէմէսի մէվզի' ի
իզթիտարտա պուլընմագտա, վէ պու էմր
խիւաֆընտա պուլընմագտա թէքտիր էթմէք-
տէ իտի: Շիմտի տիւնեառա մէմնու' քի-
թապարն գրա"աթընը մէն' էտէճէք պիր
գուլվէթ օլմառըղընտան, հէր նէ գատար
մէն' էտիրմէյէ արաւընտա ֆիլ վազը' ֆէնս
քիթապար վար իսէ տէ, օլ էսամիսին պիւ-
թիւն պիւթիւն օրթատան գալարըլմասը
տահա խայրը օլաճագ տըր: Յագաթ պու
էսամէտէ պիր չօգ ֆէլսէֆէ վէ 'ուլուճ ու
ֆինուճա 'ա'իտ քիթապար տալի պուլըն-
մագտա տըրլար: Տահա եագընլարտա պու-
նըն հէնի պիր միսալը կէօրիւնտիւ: 'Իֆֆէթ
ու իսթիգամէթի ճիւնթիլիլ 'ուսուճըն հիւն ի
թէվէճիւհիւնիւ գագանմըլ օլան Բօզմինի իս-
մինտէ Իթալիալը իսթիլար պիր բուհպան
ֆէլսէֆէյէ 'ա'իտ պիր դաշ քիթապար նէշր
էթմիլ օլուպ, ճիլվիթէր իպթիտատէն պէ-
րու պու քիթապար 'ալէյ'ինտէ փրօթէթօ
էյլէտիլէր: Պու քիթապարն էքսէրի 1854
տէն էվլէլ նէշր էտիրալ, վէ օ վազըթտա
Ծընճը Պիոս Փափա մէղքիւր քիթապարը
թէֆթիլ էթտիրքտէն սօնկրա, Բօզմինի 'ալէյ-
հինտէ օլան իթթիհամլարն «պիհուտէ շէյ-
լէր օլառըղըն պէյան էյլէտի, վէ պու թէֆ-
թիլ ու թէհարրի պու էյի առէմին իսմինէ
պիր լէքէ պիլէ կէթիւմէտի:» 1876տա Գա-
թաթէր էթթալար Բօզմինի 'ալէյ'ինտէ
պա'ղը շէյլէր եագտըլար, ֆագաթ պա'տէհու
սէօղլէրին կէրի ալմալարը անլէրէ էմր օ-
լուճառ: Յագաթ ճիլվիթէր միւսմիլէյին
արգասընա տիւշմէքտէն վազ կէնմէտիլէր, վէ
շիմտի Բօզմինի թահրիաթլարընտան 40
գաղլիլէր եանկըլ ֆէլսէֆէ վէ մուլիւր թա-
լիմաթը տիրիլէ տէյիւ հիւքմ էտիրպ, իք-
րահ ու ինթիրադ էտիրմէք թա'լիմաթ տէյիւ
իլան օլուճառ: Պու խուսուճառա ինսթի-
պէն փէք հագղը օլարադ շէյլէ տէմիլ տիր:
«Պիր տտէմին իրաւթիլէն թէքմիլ իթալի
էթմէյի քէնտիւնէ էն իսթիլէն պիր գանուճ
տէյիւ գապուլ էտէն վէ քէօր քէօրիւնէ պաշ-
գասընը իրաւթիլէն պօյուճ էյմէքլիլ քէն-
տիւնէ էն պէօյլէք պիր ֆագղիլէթ 'տտա էտէն
ֆէլսէֆէ քէնտիլ դէվալը թալիպլէրինէ 'ա-
ռէմ ի մուվաֆֆագիլէթ վէ մէ'յուսիլէթտէն
պաշգա պիր շէյ վա'տ էտէմէք:»

Բօզմինի 40 գաղլիլէրին նէտէն 'ի-
պարէթ օլառըղըն պիրմէյիլ, ֆագաթ անլէ-
րին հիւքմ օլուճալարը եանկըլ եալուտ
մուլիւր օլառըլարընա պիր իսպաթ օլմադ:
Քեա'ինաթըն հագղիլ մանդուճէսի տալի
պաշգա պիր Գաթօլիլ րահիպին, եա'նի Գօ-
լիէրիլընը իսմիլէ եառ օլուճադտա տըր:
Միւսմիլէյին վաղթընա տէք տիւնեա ման-
դուճէ ի շէմիլէյին հէմ տալի քեա'ինաթըն
մէրքէզի տէյիւ գապուլ օլուճադտա իտի:
Գօլիէրիլըն պու գըյուսըն եանկըլ օլառը-
նը, վէ հագղիլըն հալ շիմտի գապուլ օլու-
նանտան 'իպարէթ իտիլիլ կէօթէրմէք ի-
չիւն պիր գաշ ճիլա քիթապար եագտը: Վէ
պուլըն իլք նիւսիսի անըն էլինէ հէվիլ
վէֆաթընտա վէրիլալ: 'Ալիմէր Գօլիէրիլ-
գընըն իսմինէ մէտիլէյէր օգուճագա թա'նիլ

էթտիլէրի սըրառա Փափանըն էմրիլէ միւ-
մալիլէյին եագտըլը քիթապար մէմնու' օ-
լան քիթապար էսամիսին կէնթիլիլ, վէ
պուլընտան 23 սէնէ էվլէլէ տէք մէղքիւր քի-
թապար օլ էսամիսէ գալարըլար: Տէմէք օ-
լուճօր քի 3 'ասրտան զիյատէ պիր միւս-
տէթտէ Փափալար էն էնէմ օլան 'իլմի քէշ-
ֆիլաթտան պիրինին գապուլիլէ գարըլ գօ-
մուշ տըրլար:

Ձիք օլուճան իքի վազը'ալարտա միւշա-
հէտէ օլուճառըլընա կէօրէ, փափալիլիլք 'ու-
լուճ ու ֆինուճա վէ ֆէլսէֆէյէ մուլալէ-
ֆէթ էթմէքլէ իքի գաթ եանկըլ էթմէք-
տէ տիր: էվլէլ էմրտէ գէլալէթ պու-
լընմայան պիր եէրտէ գէլալէթ կէօրմէքտէ
տիր: Գօլիէրիլըն իլան էյլէտիլ ու-
սուլ գէլալէթամիլ տէյիւ հիւքմ օլուճառ
իսէ տէ, պիլ շիմտի Բիթապ օլ Մուգատտէ-
տէ կիւնէլ տիւնեանըն էթրաֆընտա տէվր
էտէր տէյիւ պիր իմա եա իշ'ար կէօրմէյօ-
րուլ: Կալիլի Էնիլ գէլալէթ գանն օլուճառը,
ֆագաթ պիլ Բիթապ օլ Մուգատտէսին տիւն-
եանըն գըմըլտանմալ օլառըլըն պէյան էտէն
այէթիլի պիհուտէ եէրտէ արամագտա իլ:
'Իմէ 'ա'իտ պիր չօգ խուսուճալարտա փափա-
լիլիլին հիւքմ էյլէտիլ շէյլէր պու գապիլ-
տէն տիրլէր: Ձիք օլուճան շէյլէր Բիթապ օլ
Մուգատտէսէ տէյիլ, անճագ Գաթօլիլք 'իլմի
իլանի մուլիլիլէրին եանկըլ թէֆթիլէ-
րինէ մուլալիլիլ տիր: էյլէր Փափա եալուտ
անըն գարտիլալարը Բիթապ օլ Մուգատ-
տէսի տիգգաթ իլէ եէնիտէն թէֆթիլ էթ-
մէլէր, վէ քէնտիլ եանկըլալընը իգրարլէ
անլէրի աղըրուլմագա հագղը պուլընսալար
մէմնու' քիթապար էսամիսի շիմտիլ գա-
տար ուզուճ օլմայաճագ տըր:

Անլէրին տիկէր եանկըլը գէլալէթի եէն-
մէնին եօլու անլէրի մէն' էթմէք տիր տէյիլ
գանն էթմէլէրինտէ տիր: Գուրուճ օլ միւլթէ-
'ալիլիլէ 'ալիլմէլէրինտէն պա'ղըլարընըն տիր-
սիլ օլուպ, Բիթապ օլ Մուգատտէստէն վէ
Ալլահտան եիւլ շէվիլիլ օլառըլարըն հէր
քէսէ մա'լիւմ պիր քէյֆիլէթ տիր: Յագաթ
պու առէմէլէրին քիթապարընը գրա"աթը
մէմնու' էտիրմէքլէ անլէրին սէսի քէստիրի-
լէմէք: Պու կիպի թէտպիլլէր էհալիլի ան-
լէրին քիթապարը օգուճագտան ինթիրադ
էթտիրմէք: պէր 'աքս պու եօլտա քիլիսէ
անլէրտէն գօրգար կիպի կէօրիւնմէքլէ էհա-
լի օլ քիթապարա ինանմաղա տահա զիյա-
տէ հագղը պուլընճագ տըր: Տինսիլիլի
մաղլուպ էտէ պիլմէք իչիւն քիլիսէ հէր մէն-
պա'տան ըլըդ ալմաղա հագղը պուլընմալը
տըր: Տիւնեանըն խալիլի վէ Բիթապ օլ Մու-
գատտէսին միւլէլիլի հէման պիր Ալլահ
օլառըլընտան, պուլար հէր հալտէ եէքտի-
կէրիլլէ իթիլաճ էթմէք կէրէք տիրլէր: 'Ա-
լիմէր եանըլա պիլիլլէր: պու էճլտէն չօգ
տէֆ'ա 'իլմի եանկըլ թէֆթիլ էթմէլ տիր-
լէր: Պէօյլէ տալի 'իլմի իլանի մուլիլիլէրի
եանըլա պիլիլ: վէ պու էճլտէն անլէր տալի
չօգ տէֆ'ա Բիթապ օլ Մուգատտէսի եանկըլ
թէֆթիլ էթմէլ տիրլէր: էյլէր պու եանկըլ-
լար օլմասա իտի, Բիթապ օլ Մուգատտէ-
սիլ 'իլմ արաւընտա գահիլի պիր իսթիլաֆ
պիլլէ օլմայաճագ իտի: էնիլ 'իլմ իլ արդ-
տան պիր գայալար իսթիլաթըն Բի-
թապ օլ Մուգատտէսին իլք պապընտա կէօ-
րիւտիլիւ սըրառա օլմառըլըն իտտիլա
էտէր: Մէհէմէ ի փափալիլէ անըն հէրէթի-
գօս տէյիւ իլան էտիլ, իսմինի մանքիւմ
միւլէլիլիլէր էսամիսին կէնթիլիլ: ֆագաթ
մէղքիւր էն ի 'իլմ իլ արդ քէնտիլ գանը-
լընտա ճիտտի օլուպ, գուսուլը գայալարըն

թէշքիլաթընա էյիճէ ալիւնա օլմամասը տըր:
Պու առէմին թահրիաթընը ճէրհ էթմէք ի-
չիւն էն էյի թահրիլ գայալարըն թէշքիլաթը-
նը զիյատէ տիգգաթլէ թէֆթիլ էթմէք օլ-
մալը տըր: Պու իշ հէր նէ գատար փափա-
լիլ պիր մէհէմէ վաթթալըն տէյիլ իսէ
տէ, 'արիլ ու 'ամիլ թէֆթիլ էտիրիլ, գա-
լալարըն շէհատէթիլին 'աճալիլ պիր տէրէ-
ճէտէ Բիթապ օլ Մուգատտէսին թա'լիմաթը-
նա մուվաֆգ իտիլի կէօրիւմիւլ տիր:

Խրիսթիանըլ ֆաթալիլիլին քէնտիլնէ օ-
լան հագղըլ մու'ամէլէսինտէն տօլալը իշ-
թիլաթ էթմէյէ հագղ սէպէպլէրէ մալիլ տիր:
Բիլիսէ վէ մէքթէպ պիլ թապլի' պէրապէր
իլէրի կիտէլլէր: Խրիսթիան 'իլմ տա'լիլէ-
սինտէ սա'լիլլէր տէլլ օլմալը տըր, չիւնքի
'իլմ քէնտիլ ֆէտէրինին հիւքմէթիլին իլան
տըր: Պուստան մա'տա, օ րէֆիլի պուլընտան
առէմէլէրին հալըն իսլահ ու թէրֆիլ իլան
հէր կէօնէ իսթիլալ' ու թէրադիլէ եարալը
էթմէք արդուսընտա օլմադ կէրէք տիր: ֆա-
գաթ Գաթօլիլք քիլիսէսի, քէնտիլ քէնտիլի
պիրիլիլք իսթիլիլան քիլիսէսի 'ատա էտէն
քիլիսէ պու խուսուճառա կէրի կէրի տուրուպ
եէնի եէնի զուհուր էտէն հագղիլաթըլ
սալըլ զօր իլէ գապուլ էթմիլ, վէ ֆէլսէֆ
վէ 'ալիլմէրէ տիւշմէն նագալըլէ պագղալ,
անլէրին սէօղլիւնէ միւլմէրին ի մէրթէպէ աղ
էնէմիլլէթ վէրմէյէ չալըլմըլ տըր:

Պիթ թապլի' 'իլմէ պէօյլէ հասէտ իլէ պագ-
մագտան մագսէտ սա'լիլ շէյլէրտէն զիյատէ
առէմէլէրին քէնտիլ վազըթլարընը Բիթապ օլ
Մուգատտէսին միւլալա'ասընա վէրմէլէրի
իլան տիր տէյիլ գանն օլուճաճագ տըր:
Յագաթ էն 'աճա'լիլ շուրաւընտա տըր քի:
Փափա վէ անըն բուհպանլարը Բիթապ օլ
Մուգատտէսի էհալիլէն միւլմէրին ի մէրթէ-
պէ կիլլի սագալմագտա տըրլար, վէ Բի-
թապ օլ Մուգատտէսի էհալիլ էլինէ վէրմէք
օլալար, անըն օլառըլ կիպի քէնտիլ սատէ
հալիլտէ անկալըլմալընա էթլտէն մուլա-
լէֆէթ էտիլ, փափալըն վէրտիլ թէֆթիլի
գապուլ էթմէլէրինէ իսրար էտէլլէր: Պու
շէյ ֆաթիլալընտան ուղադ օլան պիր կէնէ
անըն իւղէրինէ իճրա ի նուֆուլ էթմէյէ սէ-
լահիլլէթ օլմայան պիրինին փէտէրինին մէք-
թուպարընը օգուճագտանը էմր էթմէսի,
եալուտ օգուճագ օլուր իսէ տէ, անը օլ-
առըլ կիպի անկալմալըլ, անճագ քէնտիլին
վէրմէլէր թէֆթիլէ կէօրէ անկալմալընը էմր
էթմէսի կիպի տիր:

ԶՕՃՈՒԳ ՎԱՅԹԻՋԻ ՄԷՇՐՈՒՄ ԵՐ ՏԵՐ

Խրիսթիանլարըն գըսմը ա'գամը պու ի-
թիգատտա օլուպ, իթիգատալարը մուճէպիլն-
ճէ տալի հարէքէթ էթմէքտէ տիրլէր: Յա-
գաթ էյամը ալիլիլտէ պա'ղըլար, 'Ահա
ճէտիլտտէ չօճուլար վաթթիլի իչիւն տօղ-
րուտան տօղրուլա պիր էմր օլմառըլընտան,
պու ուսուլը եանկըլ տէյիւ հիւքմ էթմէք-
տէ տիրլէր: Շէօյլէ քի պիլլիլ նէ սէպէպլէ-
րէ մէպիլ չօճուլ վաթթիլիլին միւլէնմ րէ-
սուլլէր թարաֆընտան թա'իլն օլընտըլընա
ինանտըլըլըլ, վէ պիլնալլէրին հէր 'ասրտա
եաշայան իսթիլիլանլարըն տալի պու ալիլն-
լէ քէնտիլ էվալալարընը Ալլահա թագաթիմ
էթմէլէրինէ պիր ֆարը հէմ տալի պիր իմ-
թիլադ նագալըլէ պագալըլըլ պէյան էթ-
մէմիլ վաճիլ տիր:

'Ահա ճէտիլա, 'Ահա 'Ալիլալէն անտէ
քիլիսէ իլլէրինէ տա'լիլ պէլլի վէ րէսմիլ պիր
գանուճ պուլընմալըլէ թէֆթիլ էտիրլիլ:
Մուլսէսին քիթապարընտա, վէ խուսուճա
լալիլլէր քիթապարտա գուրպանլար, պալ-

3. Զաւաթը հազմ 'ալէլ 'ուսուս' թաւաւա-
րն հէյլ'ինտէն իսէ, լազըմընտան զիյատէ հա
լազըմընտան հըսիք թաւաւ հէմէքտէն իլէրի
կէլտիլի պիր հազիգաթը միւսէլէմէ օլտը-
ղընտան, սէնին թաւաւընըն միգտարը իլէ
պաշ աղըրընըն մուսիկ ի իղթիրապ 'ալաւէթ-
լէրի արասընտա պիր 'ալապա վէ միւսնստէ-
պէթ մէվճուտ օլուպ օլմատըղընա տիգգաթ
էյլէ: Կէյմիշտէ հէմէք 'ատէթինտէ օլտըղըն
թաւաւըն վասաթ միգտարընտան տահա աղ
հէմէյէ պաշա տա, պաշ աղըրընըն օլան
մէյլին անընլէ աղալըպ աղալմատըղընըն նա-
զարը տիգգաթա ալ: Էյէր ուղալըրա, տէ-
մէք քի իթթիլապ Էթտիլին մէպէք ասըլ լա-
ղըմ կէլէն մէպէք տիր: Էյէր պու ուսուս-
տան պիր ֆա'լտէ կէօրիւմէգտէ, տահա սըգ
սըգ վէ չօգ թաւաւարըն թէ'սիլին թէճրի-
պէ էթ:

4. Ինզըպաղ դանը պէյնի միւթէ'էսիր դը-
լան զէհրլէրլէ տօլտուրը: Միւսըն իսէ,
ինզըպաղընը թաւաւընլէ թէտալի էթմէյէ
չալըլ: Պէյաղ Էթմէքտէն սազընըպ պիւս
պիւթիւն պուղտայ ունընտան հալըմըն Էթ-
մէք հալսօտ հուլաֆ ունը հալսօտ ֆիրիք
ունընտան հալըմըն փէլթէ իլէ պօլ պօլ
մէյլէ գուլան:

5. Խոսուսի պիր թաւաւ մատտէսինին
հատը զաթընտա հալսօտ փիշիրիմէսինին
ուսուսընտա վէ հալսօտ հէնիլմէսինին միգ-
տարընտա սէնին հալինէ էսաօի սուրէթտէ
ուղըն կէլիպ կէլմէմէսինին հազարը տիգգա-
թա ալըպ անա կէօրէ մուսմէլէ էյլէ: Պու
հէսայի ու իլթարաթը իւլ այ դատար թէճ-
րիպէ էթտիլըտէն սօնկրա հէթայիլմէն տա'լր
պիրգէ մա'լիւմաթ վէր:

ԻՆՍՍԱՆ ՆԵՖԵՍԻՆԻՆ ՄԻԻՀԼԻՔ ՊԻՐ ԶԵՀՐ
ՕԼՄՍՍՐ

«Կալիկաթանըն Սիյահ Տէլլի» նամընը ի-
չիթմիլ օլան քիմսէլէր, մահալը մէղըրընը
մէշուրը գըլըպ, անը պօղուգ հալա վէ հա-
տէն ալըրը իգտիհամտան իլէրի կէլէն ճիւմ-
լէ տէնէթլի շէյլէրլէ հէմմահա գըլան միւս-
հիշ վազը'ալարը պիրիլէր: Թարիլի Միւս-
տըն 1736 սէնէսի Յուսիսինին 20 ինճի կիւ-
նիւնին աղալմընտա ալաֆրանկա սա'աթ
սէքիլտէ մուսթէլիֆ միլլէթլէրտէն վէ կէօ-
նէ կէօն մէմէտ ու մէրթէպէլէրտէն պուլու-
նան 146 նուֆուս 18 միւրէպալա' այագ կէ-
նիլիլինտէ վէ տէմիր չըպուգալըլէ մէստուտ
իքի փէնճիրէսի օլան վէ պու հիսապտան իլին-
տէ պուլուլանկարա 40 միւրէ'ապ այագ հէր
վէրէն պիր օտայա իլգա օլուստըլար: Օն
սա'աթ կէլմէգտէն պու դատար նուֆուստան
123 իւ վէֆաթ էտիպ, անճագ 23 քիմսէ սաղ
գալար: Պուսըն սա'լր պիր միսալը 1742 տէ
Լօնտրա գապիլիէ նազըրը 28 քիմսէյի մահ-
պէսէ կէօնտէրիլինտէ, հապսխանէ պէքճիսի
թարաֆընտան ալթը միւրէպալա' այագ կէնիլ-
լիլինտէ վէ պէշ այագ օն փարմագ հիւքսէք-
լիլինտէ օլուպ, փէնճիրէլէրի սըգընա գափա-
լը պուլուլանս պիր օտայա իլգա օլուստըղ-
լարընտա վուգու' պուլտու: Փէք դըսսա պիր
վազըթտա մահպուսարտան 4 իւ պօղուլտու:

Պու հալ ու քէյֆիլէթլէր ինսան հէֆէսինին
հալսօտ թէնէֆիլիս օլուսմըն հալանըն թէ'-
սիրաթը մուգիլընտէն կէօսթէրիլէր: Փրօֆ.
Պրալի Սիգարտ հազընարտա պա'ղը թէճ-
րիպէլէր իճրա էյլէմիշ տիր քի, զայնթլէ շա-
յանը տիգգաթ օլտըղընըն շէօյլէ տուրըն, ա-
տէմ վէ հայլանաթըն աղըղարընտան տըչարը
չըգարտըղարըն հալանըն հէ' սէպէպտէն օ տէ-
րէճէ միւսիլէ օլտըղընըն իրա'է էտէր: Միւսալի-
լէյի թէնէֆիլիս օլուսմըն հալանըն թէքսիֆ

էտիլմիլ պուլարընտան օլ գատար զէհրլէր պիր
սէյալէ հասըլ էյլէտի քի, առա թաւալանլարընըն
տէրիլէրի ալթընա չիրիլապ էտիլտիլէրինտէ,
սալքի ափանսըղ էօլիւմ մէյտանա կէթիրտի:
Միւսալիլէյի պու զէհրին պիր ֆէքօլ իտիլինի
տէյլի, ֆազաթ պիր շիպի զալվի օլտըղընը
պուլտը: Ճիւմլէ հայլանլարըն տըչարը վէր-
տիլէրի հէֆէպէրի համիլ ի ֆահմիտէն տա-
հա մուսիլէ պիր զէհրին շա'միլ օլտըղարընը
իսթիլթաճ էյլէտի: Էհալինին պու խոսուս-
լարտան խապէրտար օլմասը հազըղարընտա
խայրը տըր: Պու քէյֆիլէթլէր տահա ալա
թէճտիտ ի հալա, վէ տահա թէմիլ հալա,
վէ էվտէ, քիլիսէտէ, սալա վէ մէքթէպ օ-
տապընտա չօգ գալապալըղ օլմամասը լիւղու-
մընը պիւլէնտ ալապլէ իլթար ու իլան էթ-
մէքտէ տիրլէր:

ՄՈՒՀԱՐԻԷՐԱԹ

Միւ'էլիֆ,

1887 սէնէսինտէ պէտ էտիպ 1888 սէնէ-
սինտէ տալի ինթիգալ էտէն Ատանա գահ-
թընըն միւսհիշ վազա'ալարընը քէմալի իլէ
վասֆ ու թա'րիֆ էտէ պիլմէք սահիֆէլի
թարիլէրէ մախսուս տըր: Լաքին զիրտէ
պէյան էտէճէկիմիլ քալիօրթըմըղըն անկա-
չըմասը իլին կէօղլէրիմիլին կէօրտիլիւ
վէ գուլաղարըմըղըն իլիթտիլի պէլի նօգ-
թալարտան պա'ղըլարընը մուսթապար պիր
սուրէթտէ թարիլա 'ալէմինէ գայտ էթտիր-
մէքլիլ վազիֆէտէն 'ատտ էտէրիլ: Գարի-
յունը քիրամա պիր օսանճ վէրմէմէք իլին
պու հիքեայէյի միւսըն օլտըղը գատար իլա-
թիրապ էթմէյէ սա'յ էտէճէլիլ:

Բահմէթլէր 1886 սէնէսի Ապրիլ այընտա
իլթամապուլուպ, սէնէ ի մէգըլը իլինտէ պիր
գալ էհէ'միլէթ-իլ խաֆիֆ հաղմուլարտան
մատա պէլի պիր Բահմէթ օլմատը: Վա-
գա'ա գուրա' իւմիտ իլէ թօխուլարընը
թօփրաղարա սաչաղար: Մէղըլըն հաղմուլ-
լար վէ ճիւղի ըուլթուպէթ անլէրի պիլթիւ-
մէյէ մէտար օլտու, հայֆա' քի սէնէ ի մէգ-
ըլը իլթամապուլուպ, 1887 սէնէսի գատէմ-
զէն օլուպ, Յուսիլար վէ ֆեարվար ալա-
րը տալի միւրուր էյլէտի: Զուրրա'նը վէ
պիւթիւն 'ալէմին կէօղլէրի սէմայէ նազիր
օլուպ, օրատան նիւղուլ էտէճէք Բահմէթ
միւսթաղըր իտի: ամմա ճիւմլէնին արղու-
սընըն մուսալիֆինտէ օլարագ գուրաղըղ
քէնտի հիւքմիւնի իլէրի սիւրմէքտէ իտի:
Մարտ այը թէգարրիւպ էտիպ, նըսֆը տա-
լի միւրուր էյլէտի, լաքին հաղմուլը իլին
պիր էմարէ կէօրիւնմէմէքտէ իտի: հասըլաթ
մէլիլ մէլիլ պօյնուրն էյլէք սարարմաղա
պաշալար, ճիւմլէյի գօրղուլար վէ էնտիշ-
լէր իհաթա էյլէտի: Հիւքիւմլէթ չարըլար-
տա միւսալիլէր նիտա էթտիրիպ, իւլ կիւն
չարըն փաղար գափանարագ հէր միլլէթ վէ
մէղնէպտէն օլանլարըն հէր մէղնէպ այինի իւգ-
րէ ճէնապը Բահմանա թէգարրիւպ էթմէյէ
տա'վէթ էյլէտի: Հէր մէղնէպ ճէմա'աթլարը
այըն այըն վէ հէր պիլիլ պիր օրտու հալին-
տէ ալալար իլէ հաճէթ նամաղը իլին պէօ-
լիւք պէօլիւք օլարագ վէ 'ալ էտ տէվալ իւլ
կիւն Սէյուսն հէհրի գըլըլարընա տիղիլտի-
լէր, վէ սայըլմասը միւսըլ օլպն սաղիր վէ
քէպիր քէսրէթլի խաղըն սէյրանը 'աճայիպ
վէ խալթըլ պիր մէնգարէ իտի: հէր կէօղ
սէմայէ տիքիլմիլ հէք զէպան վէ հէք ալաղ,
Եա' գուրթէթլի խալիլ ի Եէգտան,

Բահմէթ 'ինայէթ իսթէրիպ սէնտէն,
Հուղուրընտա տուրան խալթէ պէնտէկեան,
Ս.հ, պիլգէ մաղֆիլէթ սէն էյլէ ինսան

մէ'ալինտէ սէմալաթա չըգան սէսէ զէմին
հանգօ վէրմէքտէ իտի: Լաքին հիքմէթլէրի
պէշէրի 'աղըն մաֆէվընտա օլան Զաթը
ճէլիլին թէրթիպաթընտան օլարագ, պու
ճիւմլէ նիյաղ ու րէճալէր միւսթէճապ օլմա-
տը: Կիւնլէր, հաթթալար վէ այլար միւրուր
էթտի, պաշըմըլ իւգէրինտէ տօլանան սու-
լու պուլուլթար հաղմուլարընը իւգէրիմիլ
տէօքմէյէքտէ տարըղըն պիր հէյ'էթլէ սալու-
չուպ ալսէր թարաֆլարա րէվան օլտուլար:
Պիլթմիլ օլան ճիւմլէ հասըլաթ գուրուլուպ
նապէպիտ օլտու, վէ գահթ ու դալա գարա
վէ միւսհիշ գանալարընը տիյարըմըլ իւգէ-
րինտէ ալըպ օթուրտը:

Շարգէն Գօղան տաղարը, զարպէն Սէլէվ-
կիա, չիմալէն Տորոս տաղարը, վէ ճէնուպէն
Ա.գ տէնիլ իլէ մուհաթ 'ալ էթ թալմին ալթը
հէտի պին թէրպիլի միլ վիւս'աթընտա օլան
միւսպիլթ արաղիլէրիմիլ էմալի նա մէշուտ
պիր սուրէթտէ քէնտիլին ճիւմլէ 'իւղէթ վէ
զիլնէթլինտէն միւսթիլտէ չըգըն օլարագ Սա-
հարա չէօլիւ հէյ'էթլին քէսպ էթմիլ օլուպ,
հանընտան հէր կէչէնի խալթ ու խաչիլթէ
կիրիֆթար էտէրէք գալպէրի գան աղալթ-
մագտալտի: Հայլանաթ զըտա պուլալմատը-
ղընտան, թապի'աթ անլէրին էօլիւմիւնիւ
իլան վէ թէհտիտ էթմէքտէ իտի: Վազա'ա
անլէրտէն խայլիսի գըրըլար, վէ պաղի գա-
լանլարը պիր գալ կիւնլիւք իրագ սէմթլէրէ
կէօթիւրիւլտիւ, վէ օրալարտա տալի նիլէ-
լէրի թէլէֆ օլտու: Գահթըն հէթիճէսի 'ալ
էթ թալմին իքի միւսն լիւրտան էքսիք
ալիլ իտի տէյիւ դանն էտէրիլ:

Մայիս այը հէր քէսի ա' ու էնին իլինտէ
զարգ էյլէտի, կէօղլէր հաչալար, վէ ֆէրեատ
ու ֆիղան հէր թարաֆտան իլիտիլմէկէ պաշ-
լատը, պիր իքի կիւն աճ գալան ֆալիլեա-
լա' պալլէն'ապալա իտի: Նիլէ ֆալիլեալար
հօրղան, հաթաղ, պազըր վէ ալսէր նիլէ էվ
էնեալարընը փէք տուս պահա իլէ սալթար-
լար: Լաքին պու ճիւմլէ շէյլէր անճագ պիր
գալ հաթթալը մէտարը թէ'այիլէք քեաֆի
օլա պիլիլ իտի:

Տիյարըմըղըն միւսպիլէա օլտըղը իւպու է-
սէֆէնկիլ վազա'ա վէ վուգուլ մէլնուգ պու-
լան գահթըն գուլմը էվլէլա տէվլէթլու
Բա'ուֆ ֆաչա մա'րիֆէթլի իլէ ֆատիլանը
'ալէմիէնա' էֆէնտիլմիլ 'արղ ու իսթիրհամ
օլուսմըն օլմաղլէ, թէպա'ա փէրվէր վէլի
իւն նիլմէթ պիլ միւնէթ ֆատիլանըմըղըն իւ-
պու աֆէթէ ուղարայան թէպա'ալարընա մէր-
համէթի թուլթուլուպ, պիլաթէկեանէ թէվ-
ղի' օլուսմասը իլին ուն, վէ գուրա'ա
թօխուլ իլին պուլտայ վէ այընճա նաֆա-
գա վէրիլմէսինտէ տա'լր իրատէ ի սէնիլէ թէ-
'ալլիւք էյլէտի: Գատէր ի իլանինին թէրթի-
պիլնտէն պու էնապտէ տէվլէթլու Հաճի Հա-
սան պէյ պուրայա վալի նասպ ու թա'եին
պուլուլտը: Միւսալիլէյի պուրայա թէչրի-
ֆինտէ միւսթաճիլին ֆէրեատը վէ անլէրին
կէօղ հաչալարը զիյատէսի իլէ տիգգաթընը
ճէլպ էթմիլ օլան պէլի պիր նօգթա իտի:
տօղրուսը վալիմիլ Հասան Պէյին պու խու-
սուստա իպրաղ էթտիլ մէրհամէթ մէտնէ
սէգա իտի: Գօմիսիօնը մախսուս թա'եին
էտիպ, անըն վասըթասը իլէ միւսթաճիլին
ուն վէ պուլտայ վէ գուրա'ա թօխուլ,
վէ այընճա հէյէճէք վէրիլտի իսէ տէ, հէր
կէօնէ հանկընըղտան սալիլ պիր սուրէթտէ
թէվլի' օլուսմըն տէյիւ քէնտիսի տալի միւ-
թէվաղի' պիր գալպ իլէ սարֆը Էթքեար
էտիպ, չօգ էմէք վէ գահմէթի սէպգաթ էյ-
լէտի: շէօյլէ քի պիւթիւն ահալի իլէ պիր-
լիքտէ շէվքէթլի ֆատիլանըմըղա թէնէք-

Բուժի Սեպտ. 17, մէ Այաֆրանկա Սեպտ. 29, 1888

Պապը Նիկիին Մ. Գօլարըն վեքեալէթ
Ժտիկի Աւմանիալը սէրմայէտարան իլէ պիր
ուչուգ միլեօն լիրալըզ պիր իսթիգրազ 'ազտ
Ժմէսինէ, վէ էնկիւրիւ շըմէնտըֆէրինին
շա'աթը իմթիյաղընըն տախի մէղքըւր շիր-
թէ վէրիլմէսինէ տա'իր Փաղար էրթէսի
ւնիւ պիր իրատէ ի սէնիյէ սուտուր էթ-
նի զաղէթալարտա օգոււնմըշ տըր: Թաբէթ
ու խուսուստան պահա էթտիյի սըրատա
օյլէ տէմիշ տիր. «Հէր նէ գատար պու
սուսուստա պիր իրատէ ի սէնիյէ շէրէֆսու-
ւր էյլէմիշ իսէ տէ, ախիրէն 'Օսմանլը
սնգառը կէրէք իզմիտտէն էնկիւրիւյէ գա-
սր օլան շըմէնտըֆէր մատտէսի վէ կէրէք
թիգրազը մէղքըւր իշիւն տէվլէթճէ տա-
նաֆի' պա'զը շէրա'իթ 'արզ էթմէսիյլէ
ոա'իթ ի ախիրէնին տէ թէսզիզի իշիւն
ւն սապահ իճրա ի միւզաքէրաթ պուրըլ-
ղը իշիտիլմիշ տիր:» Լէշաֆ իսէ շէօյլէ
յոր. «Շէնի թէքլիֆլէր հազզընտա պան-
նըն խապէրի օլմատըղընտան, իշթէ պու
սի պիր խապէր տիր: Շու տախի ըիվայէթ
ւնադտա տըր քի, իզնիմիտ խաթթընը
էթմէքտէ օլան Սիֆէլաըր շիրքէթի սա'իր
ը շիրքէթին գապու էյլէտիյի շարթլար
ճէպինճէ շըմէնտըֆէր եալիմայը տէր 'էօ-
էտէր իսէ, էվլէճէ քէնաինէ վէրիլէն
թիյազ շէրա'իթի մուճէպինճէ շըմէնտըֆէր
սաը ֆիւվազը' Սիֆէլաըր շիրքէթինէ վէ-
մէք կէրէք տիր: Շէօյլէ քի իմթիյաղըն
սիլը շիրքէթէ վէրիլմիշ օլտըղը էլ ան շիւպ-
ի տիր: Իւմիտ էտէրիզ քի հանկը շիր-
թ վատըթասըյլէ օլուր իսէ օլոււն պու
ազ վազըթտան եալիլաճազ տըր:

էն միւշքիւլաթ մէնպաւարընտան պահս ուղուն
մըշ տըր : Պաղաթ անլէրին քիւլլըյէն եհնի
պիր մէսլէք իթթիխաղընա դարար վէրմիշ օլ-
մալարը վէք ինթիմալ տէյիլ տիր : Թափըն
Վիէննա մուխպիրի շու 'իպարէ իլէ, եա'նի
«Իքի պաշ վէքիլէր էհալիլի հալրէթտէ պը-
րադաճող եհնի պիր մէսլէք իթթիխաղը ի-
չիւն թէրթիպլէր էթմէք մազսէտիլլէ տէյիլ,
անճագ անլէրին սուլճըն պազասընըն թէ"մի-
նաթընը արթըրաբադ հազիգաթէն սուլճը
թէ"մին էթմէք իչիւն պիր արայա կէլտիք-
լէրինէ էհալիլ քեամիլէն թէ"մին օլմուշ տըր»
'իպարէսիլլէ էֆքեարը 'ուսուսիլլէյի պէյան
էյլէմիշ տիր : Գիւշէ Կաշէ Ալմանիանըն քէն-
տի իքի գօմշուարընա օլան 'ալազասը հազ-
ղընտա սէօլլէտիլի սըրաստա շէօլլէ տէմիշ
տիր . «Հազիգաթը հալտէ օլարադ Րուսիա-
նըն պիղիմ սօֆրամըղտա տա'իմա պիր եհրի
օլաճագ տըր . Փաղաթ անըն միւսաֆիրիէր-
վէր Ալման խանէսինէ կիրմէսի էն մահրէմ
օլան տօսթուսըղա գաիուլը կէօսթէրմէմիլլէ
մէնուլթ օլմամալը տըր : Չիւնքի պիր թա-
րաֆտան Րուսիանըն մէսլէյինին սատէլլիլ
վէ շայանը ի'թիմատ օլտըղը թէ"մինաթը Ալ-
մանլար 'ինտինտէ քէնտի թէ"սիրինի զիյա-
տէսիլլէ զայպ էթմիշ իքէն, օլ պիր թարաֆ-
տան Ալմանիանըն Ալմսթրիա իլէ պէրապլէր
տուրմասընըն, վէ կէրէք էյամը սա'ատէթ
վէ կէրէք էյամը ֆէլաքէթտէ պիրի պիրլէ-
րինտէն այրըլմամասընըն էլզէմ օլտըղը Ալ-
ման էհալիսի նաղարընտա ագա'իտ ի տինի-
էնին պիր գըսմը եհրինէ կէչմիշ տիր : Սի-
րասի պիր մէպտէնին պու տէրէճէ 'ուսուսի
պիր թարղտա գապուլ օլունմասը նատիր իւլ
էմալ տըր :

—Միւլթթէհիտէ ի Ամէրիգանն 'այան մէծ լիսինին ճիւմհուրիյէթ թարափտարաննա մէհուուլ էն մէհուուլ աղաւլ Մը. Շէրմէն մէծլիս ի մէդքիւրէ Միւլթթէհիտէ ի Ամէրիգա, Ինկիլթէրրա վէ Գանատանն եւքտիկէրինէ օլան 'ալազասընը թէֆթիշ էտիպ, Ամէրիգանն Գանատա իլէ օլան թիճաւէթճէ վէ սիյասի 'ալազասընն թէրֆիլինէ չալըմաւարը իչիւն պիր դօմիթէ թա'եին օլունմասընը թէքլիֆ էյլէմիշ տիր: Մը. Շէրմէն պու սըրատա իրատը նուլթդ էտէրէք, Միւլթթէհիտէ ի Ամէրիգանն վէ Գանատանն պիրի պիրլէրինէ տօղրու օլան 'ալազալարը իւղէրինէ շիմիյէ տէք օլտըղընտան տահա կէնիշ պիր թէսավլուր իլէ պաղասագալարը վազըթ կէլիպ եէթիշմիշ օլտըղընը, Մէքսիգօըն շիմալընտա օլան թէքմիլ տիյարըն Ամէրիգա իթթիհատընն սա'ատէթ վէ պէրէքէթլէրինէ տէն հիսսէտար օլմալարընն շիմաիքինտէն տահա խայրը օլաճաղընը, Փաղաթ Գանատա իլէ պիրլէշմէք խասիմանէ դանոււլար վալըլէ տէյիլ, անճաղ տօսթանէ միւլազաթ իլէ միւլմքին օլա պիլէճէյինի, վէ Միւլթթէհիտէ ի Ամէրիգանն հագիղի մէպէյի տօսթանէ պիր թարգտա Գանատայա թիճաւէթ խուսուսընտա կէօրիւշմէք իչիւն հէր սուհուլէթի վէրմէք իտիյինի, վէ եինէ պու իքի էյալէթլէրին ճէպրէն պիրլէշմէլէրի ասլա միւլմքին օլմայըպ, իթթիհատ եալընըղ պու իքի էհալինին աղատ իրատէթիլէ օլա պիրլտիյինի իֆատէ էյլէմիշ տիր: Միւմաիլէյի իշպու մէպտէլէրէ նազարէն, բէ'իս ի ճիւմհուր թարափընտան թէքլիֆ օլունըպ տա 'ավամ դամարասընտա դապուլ օլունան ինթիգամ լա'իհասընն 'այան մէծլիսինտէ դապուլ օլունմամասընը թավսիյէ էթմիշ տիր:

Գանատա Միւթթէհիտէ ի Ամէրիգա իւն պիւր-
լէշէճէք տիր : Պոնւար ինկլիգճէ թէքէլլիւմ
էտէն վէ եան պէ եան պոլլլնան իքի միլլէթ-
լէր օլուպ, եէքտիկէրի իլէ օլան 'ալադալա-
րը անլէրտէն հէր հանկը պիւրինին ինկիլ-
թէրրայա օլան 'ալադասրնտան լիէք սրգր տրր :

— Միւթթէհիտէ ի Ամէրիգանըն Ճէքսըն—
վիլ շէհրինտէ սարը հիւմմա 'իլլէթի կիթաիք—
ճէ քէսպ ի շիտտէթ էթմէքտէ տիր : Սեպ.
18 տէ պու 'իլլէթէ 136 ատէմ թուլթուլըպ
անլէրտէն 30 սի վէֆաթ էթմիշ տիր : Սեպ.
19 տա 131 քիմաէ 'իլլէթէ թուլթուլմըշ, ֆա—
գաթ օլ կիւն վէֆաթ էտէյլէրին սայըսը
պիլաիբիլմէմիշ տիր : 'իլլէթ զարպա տօղրու
հայըլմագտա կիպի կէօրիւնմէքտէ օլուպ,
սա"իր մահալլէրտէ տախի 'իլլէթէ պա'զը քիմ—
սէլէր թուլթուլմըշ տրրլար :

—Կէչէն հաֆթա Պէտրատտան քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆ Գրիսթիչ գապինէսինին իսթիֆա՝ էյլէտիլինի, իսթիֆալարընըն Գրալ Միլան թարաֆընտան գապուլ օլունա տըղընը, վէ եէնի գապինէ թէշքիլի իշինլին Մ. Ռիսթիչէ իհալէ օլունաճաղընըն միւնթէմէլ իտիյինի իսպար էթմէքտէ իտի : Պու խապէրլէր շիմտի թէքիլպ էտիլմէքտէ տիր . վէ ֆիլ վազը՝ պու թէպէտտիւլաթ իշթիմալ տէյիլ տիր : Մ. Գրիսթիչ Գրալ Միլանըն նաղարընտա էմինյէթ ի քէամիլէ գազանմըլ օլտըղընտան, քէնտի խտարէսի թահթընտալասայիշին մուհաֆաղասընըն արթըգ միւմքինսիլ օլտըղընա իլզամ օլմատըգճա մէ՝մուրիյէթտէն իսթիֆա՝ էթմէղ : Շայէտ եէնի պիր գապինէ թէշքիլինէ լուզուլմ կէօրիւլսէ, Գրալ Միլանըն պու մէ՝մուրիյէթի Մ. Ռիսթիչէ իհալէ էթմէսի իշթիմալ տէյիլ տիր : Զիւնըի միւմաիլէյիին Րուսիա թարաֆտարլըսը օլտըղը շէօյլէ տուրսուն, Սղուփշինատա էքսէլիյէթ գազանսամատըղը տախի տահա տիւնըի պիր վազը՝ա տըր :

— Պէշտօր եղադընդնտա հուստուտըն Զը-
րանսա թարաֆընտա մադթուլ պիր Ալման
հօլիսի պուլընմըչ աըր : Պու վագը'ա էվլէլ
էմրտէ պէօյիւք պիր թէլայը մուճիպ օլմուչ
հաէ տէ, պա'տէհու մէրգումըն քէնտի քէն-
տինի թէլէֆ էթմիչ օլադը տչըգ պիր սու-
րէթաէ թէպէյիւն էթմիչ աիր :

— Զար հազրէթէրի թարաֆընտան սու-
տուր էտէն պիր իւսալ Ռուսիա Մարիյէ նա-
լըըննա թէտավիւլէ 15,000,000 ռուբլիւիք
դայիմէ տանտ չըգարմասընա սէլահիյէթ վէր-
միւշ տիր : Թէ՛մինաթ օլմագ իւզրէ 'աշնի
միգտարտա ալթուն ազէն Պանգը իմիէրա-
թօրի գացասընա վաղ՝ էտիլէճէք տիր : Պու-
սէնէ Ռուսիատան քիւլլիյէթի դախիրէ իս-
րաճը, վէ տահա չօգ նադտ աղէյէն ինթիյաճ
սըլըմասը իշպու թէշէպպիւսէ սէպէպ օլմուշ
որը : Հիւքիւմէթ քէնտի վա՛տընտա էմին
խալարագ, Թիւրքիա իլէ օլսն մուհարէպէ
սնասընտա տնա պէտէլ ալթուն ազէն օլ-
նայարագ թէտավիւլէ չըգարտըղը 266,000,000
քեաղըա ռուվլիյի թէտավիւլտէն գալտըր-
նագ գարտընտա սապիթ իտիյինի պէյան
յլէմիւշ տիր : Եննի դայիմէ մուվագգաթ օլսն
վիր ինթիյաճըն տէֆի իչիւն օլուպ, ազ վա-
ըթտան թէտավիւլտէն գալտըրըյաճագ-տըր

— Հօլանտա ֆարլամենթի, չայե՞ռ Գրալըն յասթալըղը մուհլիք օլուր իսէ, թախթա արիսէ օլտն փրէնսէսին էյամը սէպալէ-
ինտէ նէյապէթ իլինին նէ եօլտա թէրթիպ տիլէճէյինէ տա՞իր պիր դարար վէրմիշ տիր-
էյապէթ իլինտէ Գրալիչայա Ծ ա՛ղատան 'ի-
լարէթ պիր հէյ՛էթ մու՛ալլին պոլլընաճագ-
ըր . պոռնյարըն 4 իւ Գրալ թարաֆընտան
ա՛եհն էտիլիպ, պագի գալանյար մէ՞մուրի-

յէթերէն իգթիղատնտան օլարադ փարաւմէն-
թին վէ տէվլէթին սա'իր տա'իրէլէրինին 5
պաշ մէ'մուրարը օլաճաղար :

—Մ. փարնէլ իլէ սա'իր իրանտալը փար-
լամէնթ ա'ղալարը 'ալէյինտէ օլան իթթի-
համարը թէթթիլ իլին թա'եին էտիլէն վէ
իւշ հաքիմէրտէն միւրէքքէպ օլան խոստուսի
գոմիսիօն կէչէն հաթթանըն փաղար էրթէսի
կիւնիւ իլք տէֆ'ա օլարադ թէճէմմիւ' էթ-
միւշ, վէ տա'վալը Թա'յիւն ալմասընա, վէ իս-
պաթ էտէճէյի իթթիհամարըն նէտէն 'իպա-
րէթ օլաղընը էվլէլէն պիլտիւրմէսինէ գա-
րար վէրմիւշէր : Էթքեարը 'ուսուսիլէ մահքէ-
մէնին իլք մու'ամէլէսինին պի թարաֆ օլաղ-
ընը թաաթիգ էթմէքտէ, վէ տնէրէ թէքմիլ
թէ'միւնթ կէօսթէրիլմէքտէ տիր :

—Թա'յիւնա նէշը էտիլէն պիլ մէքթուպա
կէօրէ, Պուլղարիսթան 'ալէյինտէ էտիլէն
խիյանէթ թէթթիլպէրինին մուսիտի ետիւսա
մուհարրիքի օլան Բուսիանըն Պուքէշ սէֆիւրի
մէշնուր Մ. Հիթթուլօ, ալմըշ օլաղըն աղըր-
ճա պիլ ետարանըն թէտալիսի իլին չիտի
վէլէնտաա պուլընմագտա իմիւշ : Միւսմիլէյի
պու ետարանըն պաշգա պիլրինին տիգգաթ-
պըղըղըլէ վուգու' պուլաղընը պէյան էթ-
մէքտէ իսէ տէ, անըն պու ետարայը եա պիլ
տուէլլուտա, եա տա պիլ քիմէնին քէնտի
'էօմիւրնէ գաաթ էթմէսինտէ ալաղըն գանն
էտիլմէքտէ տիր : Ետարաը սաղալաղը կի-
պի միւսմիլէյի մահալը մէմուրիլէթինէ 'ալ-
տէթ էտէճէք տիր :

—Սապըգ Ֆրանսըղ օրտուսը մէշնուր գա-
պըթանընտան օլան Մարէշալ Պաղէն վէֆաթ
էթմիւշ տիր : Միւթէվլէֆթա ի միւսմիլէյի
1811 տէ թէվլէլլուտ էտիւլ, 20 եաշընտա օր-
տույա կիրմիւշ, վէ Գըրըմ մուհարէպէսինտէ
պէօլիւք իլ կէօրմիւշ, վէ Ֆրանսանըն Մէք-
սիգ-իւղէրինէ օլան սէֆիւրինէ գոմէնտա էյ-
լէմիւշ իտի : Ֆագաթ միւսմիլէյի «Մէց տաէմի»
խամիլէ տահա զիյատէմմարուք տըր : Պուրա-
տա միւսմիլէյի Ալման 'ապքէրի թարաֆընտան
մուհարէրէ էտիլիւլ, 7 հաթթա սիւրէն մու-
հասէրէտէն սոնկրա, 173,000 'ապքէր իլէ Ալ-
մանլարա թէպիւր օլմուշ իտի : Մուհարէպէ-
նին խիթամընտա պու սէպէպտէն միւսմի-
լէյի էօլլումէ հիւքմ օլունտը իսէ տէ, իս
Մագ Մահօն գաթիլ հիւքմիւրնիւ 20 սէնէ մահ-
պուսիլէթէ թահվիլ էյլէտի : Ֆագաթ միւսմի-
լէյի պա'տէնու գէվլէսինին ետարաղընէ հապա-
խանէտէն գաղըպ, 'էօմիւրնիւն պաղի գաղան
գըսմընըն պէօլիւք փայընը իսիանիտա կէ-
չիտի, վէ օրատա վէֆաթ էյլէտի :

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Կէչէն հաթթա Սաղըղ մութասարընըն
օլ թարաֆընտա սիւնիլէր թօլլալմագտա օլան
պիլ Եոնան կէմիսինին գապթ էտիլիւլ, գափ-
թանընտա խիսի հապա էտիլմէսինին էմր էթմէսի
իսթանպուլ իլէ Աթինա արասընտա պա'ղը
սիյասի նօթալար թէ'աթիսինէ սէպէպ օլմուշ
տըր : Հէման 'այնի վաղըթտա Եոնան հիւ-
քիւմէթի Եոնան տօնանմասընըն թէճիղա-
թընը էմր էթմիւշ տիր : Աթինանըն եէնի 'Օս-
մանըն սէֆիւրի Բիղա Պէյէ պու խոստուստա
Եոնան հիւքիւմէթիսինտէ թաֆսիլաթ իս-
թէմէսի էմր օլունմըշ, վէ միւսմիլէյի իս-
թիլալմիւլէթինէ, տօնանմանըն սատէճէ մա-
նօլրալար իճրասը իլին հաղըրլանմագտա
օլաղըն ճէվապը վէրիւմիւշ տիր :

—Կէչէն շիւմ'ա կիւնիւ էրմէնի միլլէթի
մէճիւս ի 'ուսուսիլէ ֆաթրիգ ինթիսալը ի-
չիւն Գուսգաիու քիլիսէսինտէ իճթիւմ' է-
տիւլ, պու ինթիսալապտա 39 գուր'ա Պրուսա

առաջնորդու Բարթոլոմէոս Եփիսոփօսա, վէ
36 գուր'ա իսթանպուլու Պէշիք թաշ վա'ի-
լի խորէն Նար-Պէյ ճէնապլէրինէ վէրիւմիւշ
տիր : Վէրիլէն գուր'ալար 92 օլունլ, հիւշ պիլ
քիմէն էքսէրիլէթ գաղանմամըշ օլաղըն-
տան, մէճիւս էն չօղ գուր'ա գաղանման միւ-
սմիլէյիւմա իւղէրինէ եէնիտէն գուր'ա վէ-
րիւմէսի իլին տիւնքի կիւն թէքարէն թէ-
ճէմմիւ' էտիլմէսինէ գարար վէրմիւշէր իտի :

—Պիլ գոնօլօսիւնէն րափօթընա կէօրէ,
Մէրսին վէ Ատանա չըմէնաթէրի 1887 սէ-
նէսինտէ 27,264 թօնէլաթ սըղլէթինտէ էմ-
թի'անաղլ էտիւլ պէտէլ ի նաղլիլէ օլմաղ իւղ-
րէ 7,920 իւրա իւճրէթ ալմըշ, վէ 36,327 տ-
տէմ նաղլ էտիւլ, պուսա պէտէլ տախի 4,312
լիւրա ալմըշ տըր : շէօլլէ քի եէքիւն հասըլաթ
12,232 իւրա օլմուշ տըր : Մուհարրիլին գան-
նընճա էյեր իւճրէթ ի նաղլիլէ տահա ուճուղ
օլմուշ օլաա իտի, հասըլաթ տահա զիյատէ օ-
լաճաղ իտի :

—Բուսիա իմիէրաթօրը հաշմէթու Ալէք-
սանտըր հաղըթէթէրինին պիլաաթէրլէրի Կրան
Տիւք Սէքթիւս վէ Կրան Տիւք Բօլ հաղըթէթ-
լէրինին րաքիւլ օլաղընը վափօր փաղար
էրթէսի ետըր կէճէտէն ետըրմ սա'աթ էվ-
լէլ Գաղաղար փիլիսոփայ միւսմիլէթէ էյ-
լէտի, վէ թէշիլթաթի ի 'ուսուսիլէ նաղըրը
Միւնիլ փաշա, Բուսիա սէֆիւրի Մ. Նէլի-
տօֆ, վէ սա'իր պա'ղը զէվաթ ի մէշնուրէ
թարաֆընտան իսթիգալ օլունտը : Էրթէսի
ստպա'ն միւսմիլէյիւմալ կէթիւրէն Գոսթրօ-
մա վափօրը պօղաղտան իլէրի կիրիւլ Տօլմա
Պաղլէ սէրայը էօնիւնէ վաալ օլաղընտա,
գարաղլ սէֆիւրինէ ի հիւսթոնընտան 21 փա-
րէ սէլամ թօլլալըն ալմըրը : Պու էնանտէ
սատըր էպապ էտէմ փաշա, խարիճիլէ նա-
ղըրը Սա'իտ փաշա, վէ սա'իր պա'ղը մէ-
մուրիլէ ի քիւսալ Գոսթրօմա վափօրընա կի-
տէրէք Չաթ ի Շահանիլին միւսաֆիլէրինի
իսթիգալ էյլէտիլէր : Պա'տէնու միւսաֆիլ-
լէր գարայա չըգաղար, վէ սօղըրուճա Եըրտը
սէրայընա տէլալէթ օլունըպ, հուգուրը ֆա-
տիլանիլէ գապուլ օլունտըլար : Աղ պիլ վա-
ղըթ սոնկրա Չաթ ի Շահանէ տախի միւս-
թէրէմ միւսաֆիլլէրինին պուլընտըղարը
քէօքքէ 'աղիմէթլէ ի'ատէ ի վիլիթա էյլէմիւշ
տիր : Պա'տէնու միւսաֆիլլէր իսթանպուլ
չալան ի թէմաշա պա'ղը մահալլէրինի զիյա-
րէթլէ, կէճէյի կէչիւմէք իւղրէ վափօրա 'ալ-
տէթ էյլէտիլէր : Չարչամպէ կիճէսի միւսա-
րիլէյիւմալ իքրամէն Եըրտը սէրայ ի 'ա-
լիսինտէ պիլ միւքէմմէլ զիյաֆէթ վէրիլտի-
լիէնճէմպէ կէճէսի տախի Բուսիա սէֆա-
րէթիւնէսինտէ պիլ պալօ վէրիւմիւշ տիր :
Կրան Տիւք Սէքթիւս 31 եաշընտա, վէ Կրան
Տիւք Բօլ 28 եաշընտա տըր : Միւսարիլէյի-
հիւսա Բուսիա իմիէրաթօրը միւթէվլէֆթա
Իքիմիսի Ալէքսանտըն էն քիւլիւք մախ-
տումարը տըրլար : Միւսարիլէյի պաղի
գալան էվլաաթ, իմիէրաթօրը լանըք իւ-
չիւնիւ Ալէքսանտը, Կրան Տիւք Վալտիմիլ,
Ալէքսիս վէ Էտիսպուրօ Տուգաաընըն զէվ-
ճէսի Կրան Տիւք Մարիտ տըր : Կրան Տիւք
Սէքթիւսըն զէվճէսի տախի զէվճի իլէ պէ-
րապէր տիր : Միւսարիլէյիանըն փէտէրի Հէս
Կրան Տուգաաըն վէ Վալտիսի Գրալիւշ Վիլ-
թօրիանըն քէրիմէսի Ալիս տիր :

—Լէվալն Հէրալըն պէյանընա կէօրէ, Նի-
լին եիւքսէլմէմէսի 200,000 տէօնիւմ պիլ ա-
րաղլինին իլէնիլմէմէսինէ, վէ խաղիւնէյէ 150,
000 լիւրա զիյանա սէպէպ օլաճաղ տըր : Թար-
լալարը Ինկիլլէրին իտիսալ էյլէտիլէրի
'արաղար վաաթթաընէ սուլամագ ուսուլընըն
նէ տէրէճէ ֆա'իտէլի օլաղըն 1877 տէ պու

եիւղտէն օլան զիյանըն 1,112,000 լիւրա գա-
տար օլմասընտան ալիքեար կէօրիւնմէքտէ
տիր :

—Կէչէն փաղար կիւնիւ գուհուր էտէն
ֆուրթուսա էնանտընտա Պրուսա վիլայէթի
տախիլինտէ Պիլնաղէ նաւ մահալէ Եըրտընը
էնէրէք իւշ աաթմ վէ պիլ գաաընը թէլէֆ
էյլէմիւշ տիր :

—Կէչէն հաթթա մուսահիպան ի հաղըթի
Շէնիլլարիտէն Ֆիլլուղ աղա րէֆիլլէրինտէն
պիլի օլան Նէտիւմ աղա թարաֆընտան գաթիլ
էտիլմիւշ տիր : Գաթիլ, Եըրտը սէրայ ի Հիւ-
մայիւնիւնտէ իտարէ ի 'էօրֆիլլէ տիլանը
հարպը հուգուրընտա իսթիլթաղ էտիլիւլ
էօլլումէ հիւքմ օլունտը : Պու իլամ Պապ
Վալա ի Մէլիլէթիէնհիտէ տախի թաաթիգ
օլունտըգտան սոնկրա, մէս'էլէ մէճիւս ի վիւ-
քէլայա իհալէ օլունտը : օրատա տախի ի-
տամ իլամընըն միւքէրին ի մէրթէպէ թէլ իճ-
րասընա գարար վէրիլտի : պու էնէտէն գա-
թիլ Նէտիւմ շիւմ'ա էրթէսի 'իպրէթ ի 'ալէմ
օլմագ իւղրէ գաթիլ էտիլտի : Մէլլէրըն ճի-
նայէթէ մէս'ուլ տէլիւ Տար իւս սա'ատէթ իւլ
չէրիֆէ աղասը Շէնիլլէտիլին վէ պաշ մու-
սահիպ Թահսին վէ սա'իր 6 մուսահիպէր
մէ'մուրիլէթլէրինտէն 'աղլ էտիլիւլ Մէտի-
նէյէ նէֆի' էտիլմիւշէր : Տար իւս սա'ատէթ
իւլ շէրիֆէ աղալընտա Եալէր աղա թա'եին
օլունմըշ տըր :

—Պուլղարիսթանըն Սօլօպօս նամ Նիմրէս-
մի զաղէթաը կէչէն հաթթա Մաքէտօնիա-
յա տա'իր նէշը էյլէտիլին պիլ մէքթուպտա,
Պապ ի 'Ալի' եա Մաքէտօնիայա իսթիլլալի-
լէթ վէրմիւշի եա տա մահալը մէքէրըն Պու-
ղարիսթանըն թահիլ ի հիմայէսինէ վաղ էյ-
լէմիւշ տէմիւշ տիր : Ալմիլիա զաղէթալարը
Սօլօպօս իլպու 'աղըրընտա օլան պէյա-
նաթտան տօլալը շէտիտէն թաղպիլ էտէրէք,
Պուլղարիսթանըն պու մէս'էլէտէ Ալմիլիա-
տան մուսալլէնէթ եա ճէսարէթ պէքէյէմէյէ
ճէյիլին, վէ հաթթա օրթայա պիլ Մաքէտօ-
նիա մէս'էլէսի չըգարմալարը մալիլ օլաղը
լարը պիլ նէվ' իսթիլլալիլէթի տախի թէլ-
լիւքէյէ պրաղաճաղըն պէյան էյլէմիւշ տիր :
լէր : Նօյէ Ֆիլլէ Փիլէ, խոստուսա տիւլմէն-
լէրլէ իհաթէ օլունմըշ իքէն, Պուլղարիսթա-
նըն պաշգա պիլրինին մալընա կէօղ տիւքմ-
սինի քիւսալիլլալ 'ատա էթմիւշ տիր : Պիլ
թապի' Պուլղարիսթան զապթ ու իտարէ է-
տէմէլէճէյի մաղանաթիլիւղարըն Մաքէ-
տօնիտա իսթիլլալ չըգարմաղա չալընմալա-
րընա էնտիլէ իլէ պաղապտա տըր : Փա-
ղաթ անըն ճիւլլէ տօսթլարը Մաքէտօնիա
իլլէրինէ ալա գարընմասընը անա իլա-
թար էթմէքտէ տիրլէր : Մ. Սթանպուլի
Սօլօպօսըն իրանընա Հիւքիւմէթին մէս-
'ուլ օլունտընըն, վէ Պուլղարիսթանըն եէնի
միւսթիլլալար չըգարմաղա նիլլէթինտէ օլմա-
լըպ, անճաղ պուլընտըն հալտէ քէնտի քէն-
տինի գուլլէթլէնտիլմէք արղուսընտա ի-
տիլլին պէյան էյլէմիւշ տիր : Պուլղարիսթա-
նըն խարիճիլէ նաղըր Մ. Սթանպուլի տախի
Պուլղարիսթանըն, Պապ ի 'Ալիլէ եէնի միւ-
քիլաթլար չըգարմաղա նիլլէթինտէ օլմաղըն-
ըն, ֆագաթ պունընէ պէրապէր Պապ ի 'Ա-
լիլին Մաքէտօնիալարըն հաղլ իւղրէ օլան
մէթալպիլին թահիլ ի միւսմիլէյի տալմաթ
իլին վաղըթ կէլմիւշ օլաղընըն պէյան էյլէ-
միւշ տիր : Մաքէտօնիանըն պա'ղը խոստուսի
չէնիլլէրինէ Պուլղար Եփիսոփօսալարը թա'եին
էտիլմէսինէ տա'իր 'Ալիլէ նաղըրըն ճէվաթ
ֆաշայա 1,000 Մաքէտօնիալը Պուլղարըն
իմպաընլէ պիլ մաղալաթ թաղալմ օլուն-
մըշ տըր :

Ա. Գ. Ե. Լ. Ի. Ն. Ֆ. Ի. Ս. Բ. Ե. Բ.			
Սեպտեմբեր 17/29, 1888			
Է. ու. [գուլ. քէսլէ]	46 30	Բ. Տ. Ե. օլմէճմ.	49 25
Թաաթիլէ ի Տիւլ. Գալմ. 44		Իսթիլլալ. Տախ.	37 35
Ա. Գ. Ե. Ֆ. Ի. Ն. Ս. Բ. Ե. Բ. 100 զընտան			
Մէճիւլիլ	408 40	Փօլ	91 40
Մէթալիլ	403 30	Նափօլէօն	87 20
Պէշիլ	403 30	Գրիմիլ	51 20
Ալմըլ	402 20	Լիւրա ինկիլ	410 20
Մանէթ գալմէ 8 50			

Ի Ս. Բ. Ե. Լ. Ս. Բ.
Ա. ՅԱՅՈՐ ՊՈՅԱՅԱՆ ՄԱՅՈՒՄԱՆՍԱ ՔԱՂՈՒՄՈՐ ՏԵՐ
Ֆիլմանընտա Եօգուշը Ամիլիպան խան